

KURYER WILENSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 17-го Октября.—1847—Wilno. PIĄTEK, 17-go Października.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 12-го Октября.

Государь Императоръ, согласно съ предположеніемъ Г. Министра Юстиціи Графа Панина, для побужденія молодыхъ людей, имѣющихъ по учебнымъ ихъ аттестатамъ право на классныя чины, начинать службу въ губернскихъ мѣстахъ, Высочайше повелѣть соизволилъ: опредѣлять ежегодно до десяти молодыхъ людей, обучавшихся въ университетахъ и получившихъ степень Дѣйствительныхъ Студентовъ, при тѣхъ изъ Гражданскихъ и Уголовныхъ Палатъ, въ которыхъ болѣе дѣлъ, съ преимущественнымъ правомъ на занятіе вакансій столоначальниковъ и съ выдачею, до открытія вакансіи, до 300 р. сер. содержанія каждому, изъ экономическихъ суммъ Сенатской Типографіи, не обизывая ихъ ни какимъ срокомъ служенія по минованіи того, который установленъ для узнанія порядка губернской службы, и не воспрещая имъ тогда переходить въ другія вѣдомства, дозволивъ постепенно умножать въ послѣдствіи число сихъ молодыхъ людей, по мѣрѣ того, какъ позволятъ средства Министерства Юстиціи, и по предварительномъ и заблаговременномъ сношеніи Г. Министра Юстиціи съ Министромъ Народнаго Просвѣщенія.

22-го с. м., скончался въ С. Петербургѣ, Управляющій Собственною Его Императорскаго Величества Канторою и Дворцемъ, Тайный Совѣтникъ Александръ Ивановичъ *Блокъ*.

Извѣстія съ Кавказа.

29-го Августа, изъ лагеря при аулѣ Салты, въ Дагестанѣ.

Послѣ пораженія, 7-го Августа, скопищъ *Кибитъ-Магомета* и очищенія, 9-го числа, мѣстности на правомъ флангѣ нашего лагеря отъ непріятельскихъ партій, траншейныя работы противъ аула Салты продолжались дѣятельно и съ полнымъ успѣхомъ. Брешь-батареи установлены.

22-го числа занять единственный, оставшійся у непріятеля, путь сообщенія къ Салтынскому мосту, пролегающій чрезъ сады на западной сторонѣ аула. Для сего отряженъ былъ Генераль-Майоръ *Бурно* съ 2-ми баталіонами и частию Самурской пѣшей милиціи, а между тѣмъ, дабы отвлечь вниманіе непріятеля, приказано было въ главномъ лагерѣ позади траншей войскамъ собраться и показать видъ приготовленія на

WІADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 12-go Października.

Его Цесарска Моść, стосownie до представленія П. Министра Справедливости Графа Панина, celem zachęcenia młodych ludzi, mających, w skutek ich szkolnych świadectw, prawo na klasyczne rangi, do wchodzenia do służby w gubernialnych urządach, Najwyżej rozkazać raczył: umieszczać corocznie około dziesięciu młodych ludzi, którzy odbyli kurs nauk w Uniwersytetach i otrzymali stopnie Rzeczywistych Studentów, przy tych Cywilnych i Kryminalnych Izbach, gdzie jest więcej spraw, ze szczególną prerogatywą zajmowania posad naczelników stołu, tudzież z opłatą do czasu otworzenia się wakansu, około 300 rub. sr. pensyi każdemu, z summ ekonomicznych Drukarni Senatu, nie obowiązując ich żadnym terminem służby, po przejściu tego, jaki jest zakreślony dla obeznania się z tokiem służby gubernialnej i nie wzbraniając im wówczas przechodzenia do innych wydziałów, dozwoławszy stopniowo powiększać na przyszłość liczbę tych młodych ludzi, w miarę, jak pozwałać będą środki pieniężne Ministerstwa Sprawiedliwości, tudzież po uprzedniem i wczesnem porozumieniu się P. Minистра Справедливости z P. Ministrem Narodowego Oświecenia.

Дня 22 Września, zakończył życie w Petersburgu, Zarządzający Własnym Jego Цесарskiej Мощи Канторомъ і Pałacem, Radzca Tajny Alexander syn Jana *Block*.

WІADOMOŚCI Z KAUKAZU.

Дня 29 Sierpnia, z obozu pod aulem Salty, w Dagestanie.

Pokłesce zadanей, d 7 sierpnia, bandom *Kibit-Mahometa*, i oczyszczeniu, d. 9, miejscowości na prawem skrzydle naszego obozu z partyi nieprzyjacielskich, sypnie szanców naprzeciw аулу Salty postępowало czynnie i z zupełnym skutkiem. Baterie wyłomowe zostały ustawione.

Дня 22 zajęта została ostatnia, pozostająca jeszcze nieprzyjacielowi, droga komunikacyi do Saltyнskiego mostu, przechodząca przez ogrody w zachodniej stronie аулу. W tym celu wysłany był Jeneral-Major *Burno* z 2-ma batalionami i częścią milicyi Samurskiej, a tymczasem, aby odwrócić baczość nieprzyjaciela, rozkazano było wojskom w głównym obozie, zebrać się po za szancami, i przybrać pozór gotowania się do szturm.

штурмъ. Это распоряженіе достигнуло предположенной цѣли. Бросившіеся на встрѣчу Генералъ-Маіора *Брюно* горцы, замѣтивъ движеніе въ нашемъ лагерь, поспѣшили возвратиться на передній фасъ аула для его защиты. За симъ сады были заняты нашими войсками безъ всякой потери, и къ укрѣпленію сей позиціи тотчасъ приступлено.

Лезгины, чувствуя всю важность потерянной мѣстности, атаквали ночью едва укрѣпившіеся въ садахъ отрядъ Генералъ-Маіора *Брюно*; на возвышеніи, находящемся впереди позиціи, рукопашный бой продолжался болѣе двухъ часовъ. Лезгины 7-мъ разъ ходили въ атаку, но всякій разъ опрокидываемые, отступили наконецъ съ огромною потерею.

Оставшіяся у гарнизона тропинки для сообщенія черезъ мостъ и даже вода находятся подъ огнемъ войскъ Генералъ-Маіора *Брюно*.

Сіе успешное, но весьма упорное дѣло, не могло быть и для насъ безъ нѣкотораго урона; въ особенности чувствительна потеря Подполковника *Вибанова*, который раненъ былъ еще подъ *Гергебилемъ* и здѣсь палъ смертию храбрыхъ.

Между тѣмъ, 24-го числа, главная мина подведена Ниженрѣ-Подполковникомъ *Кесслеромъ* къ центральной башнѣ передоваго фронта укрѣпленія. Взрывомъ оной не только центральная башня, но и прилегающія къ ней сады болшею частью взлетѣли на воздухъ.

Здоровье войскъ въ удовлетворительномъ состояніи, не смотря на жаркіе дни и усиленные занятія нижнихъ чиновъ. Холеры нѣтъ.

На прочихъ пунктахъ не было никакихъ непріятныхъ со стороны горцевъ предпріятій, кромѣ покушенія *Даніель-Бека* на двѣ деревни *Казы-Кумыкского* ханства; нападеніе это отражено Гвардіею *Ротмистромъ Алагор-Бекомъ* съ *Кумыкскою* милиціею.

По новѣйшимъ извѣстіямъ съ Кавказа, аулъ *Салты* взятъ приступомъ 20 Сентября. Подробности объ этой побѣдѣ мы сообщимъ въ слѣдующемъ Номерѣ.

Продолженіе свѣдѣній о дѣйствіяхъ эпидемической холеры.

Въ послѣдней статьѣ (*См. N. 79 Вил. Вѣст.*) сообщено между прочимъ, что эпидемическая холера свирѣпствовала съ значительною жестокостію въ губернскихъ городахъ: *Курскѣ*, *Саратовѣ* и *Воронежѣ*. Цѣлѣ, основываясь на послѣдніе полученныя свѣдѣнія, можемъ обрадовать нашихъ читателей утѣшительнымъ извѣстіемъ, что, по милосердію Всевышняго, въ *Воронежѣ* эпидемія, очевидно утратила силу свою и, уповательно, близка къ прекращенію; въ *Саратовѣ* же болѣзнь начала упадать со 2-го Сентября съ тою же быстротою, какъ возрасла въ половинѣ *Августа*; а съ 12 Сентября не было уже ни одного заболѣвшаго.

Въ *Воронежѣ*, какъ уже сказано, болѣзнь весьма ослабла. Съ начала эпидеміи по 14-е Сентября заболѣло въ городѣ *Воронежѣ* 4,025 человекъ, изъ коихъ 1,884 умерло; по всѣмъ же уѣздамъ, съ 6-го по 9-е Сентября, заболѣло 1,110 и умерло 470; а съ самаго начала эпидеміи умерло 1,437 чел. изъ 3,558 заболѣвшихъ.

Въ *Астрахани* болѣзнь, по 13-е Сентября, еще держалась, но въ весьма слабомъ видѣ; по уѣздамъ сей Губерніи, она болшею частію уже прекратилась.

Въ городѣ *Ставрополѣ*, равно какъ и во всей *Ставропольской Губерніи*, по извѣстіямъ отъ 12-го Сентября, эпидемія совершенно прекратилась.

Въ городѣ *Таганрогѣ* и принадлежащихъ къ его градоначальству мѣстахъ, болѣзнь прекращается. Она продолжается еще въ городѣ *Керчи*.

Въ восточныхъ уѣздахъ *Екатеринославской Губерніи* болѣзнь дѣйствовала по 1-е Сентября довольно слабо; въ западныхъ уѣздахъ губерніи она только еще развивается, и 5-го Сентября появилась въ самомъ городѣ *Екатеринославѣ*. Съ начала эпидеміи по 12-е Сентября, по всей *Екатеринославской Губерніи* заболѣло 5,149 чел., изъ которыхъ 1,752 умерло.

Въ *Пензенской Губерніи*, по послѣднимъ извѣстіямъ отъ 17 Сентября, эпидемія появилась и начинаетъ развиваться въ нѣсколькихъ уѣздахъ. Въ губернскомъ городѣ, со дня появленія болѣзни по 17-е Сентября, умерло всего 15 чел., изъ 35 заболѣвшихъ.

Ro porządzenie to dopięto swojego celu. Górale, którzy się byli rzucili, na spotkanie oddziału Jenerał-Majora *Biurno*, postrzegłszy poruszenie w naszym obozie, wróci się z pośpiechem nazad dla obrony przedowego szanca aułu. Tym sposobem ogrody zajęte zostały przez nasze wojsko bez najmniejszej straty i przystąpiono natychmiast do mocnienia tego stanowiska.

Lezgińcy, czując całą ważność straconej miejscowości uderzyli w noc na ledwo oszańcowany w ogrodach oddział Jenerał-Majora *Biurno*; na wzgórzach, znajdujących się przed tém stanowiskiem, mordercza walka trwała więcej dwóch godzin. Lezgińcy siedm razy szli do ataku, lecz za każdym razem odparci, cofnęli się nakoniec z ogromną stratą.

Pozostające jeszcze założone aułu ścieżki dla komunikacji przez most, i sama nawet woda, znajdują się pod ogniem wojsk Jenerał-Majora *Biurno*.

Ta pomyslna, ale nader zacięta rozprawa, nie mogłaby i dla nas bez niejakięj straty; nadewszystko zaś bolesną jest strata Podpółkownika *Bibanowa*, który już był raniony pod *Hergebilem*, a tu poległ śmiercią walecznych.

Tymczasem, d. 24, główna mina, posunięta została przez Podpółkownika Inżynierów *Kesslera* pod środkową wieżę przedowego frontu fortyfikacji. Skutkiem jej wybuchu, nie tylko sama środkowa wieża, ale i przyległe jej chaty aułu (saki) wyleciały w powietrze.

Zdrowie wojsk, pomimo skwarnych dni i wysilających prac żołnierzy, znajduje się w zaspakajającym stanie. Cholery niema.

Na innych punktach nie było żadnych nieprzyjemnych ze strony Górali pokuszeń, oprócz napadu *Daniel Beka* na dwie wsi *Kazy Kumychskiego* chanstwa. Napadenie przez *Rotmistrza Gwardyi Alagor-Beka*, na czele milicji *Kumychskiej* odparty został.

Podług najnowszych wiadomości z Kawkazu, аулъ *Салты* został zdobyty d. 14 Września. Szczegóły o tém zwyciężstwie umieścimy w następujących Numerach.

Dalszy ciąg wiadomości o postępie epidemicznej cholery.

W ostatnim artykule (*Op. N. 79 Kur. Wileń.*), doniesiono było między innymi, iż cholera epidemiczna ze znaczną siłą grasowała w miastach gubernialnych: *Kursku*, *Saratowie* i *Woroneżu*. Teraz, opierając się na najnowsze urzędowych doniesieniach, możemy udzielić naszym czytelnikom radośną wiadomość, iż z łaski Najwyższego w *Woroneżu* epidemia widocznie straciła swą siłę, i może mieć nadzieję, że się zbliża ku końcowi; w *Saratowie* zaś choroba ta zaczęła upadać od 2-go Września z taką szybkością, iż jakąś wznagała się w połowie *Sierpnia* tak iż po 12 Września nie było już ani jednego przypadku choroby.

W *Woroneżu*, jak już powiedziano, choroba stała się znacznie słabszą. Od początku epidemii do 14 Września zachorowało w m. *Woroneżu* 4,025, z których umarło 1,884; we wszystkich zaś powiatach, od 6-go do 9-go Września, zachorowało 1,140 i umarło 470, a z samego początku epidemii a 3,558 nią dotkniętych, umarło 1,437.

W *Astrachaniu*, choroba do 13 Września jeszcze utrzymywała, ale bardzo słabo, w powiatach zaś tęg gubernii po większej części już ustała.

W mieście *Stawropolu* i w całej tęg gubernii, podług wiadomości dochodzących do 12-go Września, epidemia całkiem ustała.

W mieście *Taganrogu* i jego okolicach, cholera ustaje, i jeszcze trwa tylko w mieście *Kerzu*.

We wschodnich powiatach gubernii *Екатеринославской*, epidemia do 1-go Września działała dość słabo, w zachodnich zaś powiatach dopiero się rozwija, i 5 Września okazała się w samém mieście *Екатеринославѣ*. Od początku epidemii do 12-go Września, w całej *Екатеринославской gubernii* zachorowało 5,149, z których 1,752 umarło.

W gubernii *Пензенской*, podług ostatnich wiadomości pod dniem 17 Września, epidemia zjawiała się i zaczyna rozwijać się w kilku powiatach. W gubernialnym mieście, od dnia okazania się choroby do 17-go Września w ogóle zachorowało 35, z których 15 umarło.

Въ Тамбовской Губерніи холера дѣйствуетъ, по- камѣсть, весьма слабо; въ самомъ Тамбовѣ, въ теченіе пяти дней, заболѣло 21 чел., изъ коихъ 9 умерло.

Изъ Губерній Курской, Харьковской, Орловской и Полтавской, новыхъ извѣстій о ходѣ эпидеміи не получено.

По новѣйшимъ извѣстіямъ эпидеміа появилась еще въ слѣдующихъ мѣстахъ:

1) Съ послѣднихъ чиселъ Августа въ двухъ уѣздахъ Черниговской Губерніи:

2) Съ 5-го Сентября въ городѣ Казани. По 16-е Сентября заболѣло ею 40 человекъ, изъ коихъ умерло 20.

3) Сентября 12-го болѣзнь показала въ самомъ Симбирскѣ, и въ двухъ уѣздныхъ городахъ.

4) Съ 8-го Сентября, въ Лукояновскомъ Уездѣ Нижегородской Губерніи.

5) Около 15-го Сентября, въ городѣ Рязскѣ, Рязанской губерніи.

6) Сентября 17-го болѣзнь появилась въ Тулѣ, а 18-го въ Москвѣ. До 25 числа заболѣло 15 умерло 9.

Изъ официальныхъ свѣдѣній видно, кромѣ того, что болѣзнь распространяется опять въ Персіи, свирѣпствуетъ нынѣ въ Хоѣ и Тавризѣ, и распространяется въ Турецкихъ владѣніяхъ въ Азіи; въ исходѣ Августа она появилась въ Трѣбизондѣ. (С. П.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А В С Т Р І Я.

Вѣна, 11 Октября.

Дворъ переезжаетъ во дворецъ изъ Шенбрунна 15 Октября. Императоръ отправится на открытіе Венгерскаго сейма въ началѣ Ноября и пробудетъ тамъ два. Эрцъ-герцогиня Марія-Луиза отложила свой отъездъ въ Парму до 23 Октября. Многие утверждаютъ, что она проведетъ зиму въ Вѣнѣ.

Во вчерашнемъ номерѣ Австрійскаго Наблюдателя помѣщено слѣдующее печальное извѣстіе: „Всеобщему угодно было призвать изъ временной къ вѣчной жизни эрцъ-герцога Фридерика, на 27 году отъ роду, третьяго сына недавно умершаго эрцъ-герцога Карла, вице-адмирала, командовавшаго Императорскимъ флотомъ. Эрцъ герцогъ скончался въ Венеціи, послѣ непродолжительной болѣзни, въ ночь съ 5 на 6 Октября. Извѣстіе это, полученное вчера, погрузило Императорскую фамилію въ глубокую печаль. Вѣрные подданные имперіи, умѣвшие цѣнить блистательныя качества эрцъ-герцога, раздѣлять истинную скорбь по смерти принца-рыцаря, умершаго въ цвѣтѣ лѣтъ, достойнаго наследника геройской доблести своего родителя, принца, который въ юности своей стяжалъ уже лавры на поляхъ битвы.“

Изъ Коморна, въ Венгріи, получена отъ эрцгерцога Стефана эстафета съ печальнымъ извѣстіемъ. Когда Его Императорское Высочество, на пути отсюда въ Офенъ, 7-го Октября, хотѣлъ переправиться изъ Коморна въ Раабъ, по плывучему мосту чрезъ Дунай, большая толпа народа устремилась къ судну, желая также перѣѣхать на другую сторону, потому что городъ Раабъ былъ великолѣпно иллюминированъ и эрцгерцога намѣстника ожидала тамъ большая торжественная встрѣча. Дорожная карета Его Императорскаго Высочества благополучно вѣхала на судно, но уже вторая и третья кареты, равно какъ нѣкоторое число людей обрушились въ рѣку, потому что мостъ съ пристани на судно подломился, и произошелъ ужаснѣйшій безпорядокъ. При отходѣ эстафеты недоставало 80 человекъ, въ томъ числѣ нѣсколькихъ кавалеровъ изъ свиты эрцгерцога, но надѣются, что весьма-немногіе изъ нихъ погибли. Эрцгерцогъ Стефанъ остался послѣ того въ Коморнѣ, между тѣмъ какъ братъ его, четырнадцатилѣтній эрцгерцогъ Иосифъ, поспѣшилъ прямо въ Офенъ, чтобъ предупредить тамъ всякіе преувеличенные слухи.

Согласно постановленію Императора, дворъ наложить трауръ на шесть недѣль, по случаю смерти эрцъ-герцога Фридерика, завтра, въ придворной церкви, отправлена будетъ панхида.

Изъ Триеста извѣщаютъ, отъ 4 Октября, что туда неожиданно прибылъ пароходъ отъ неаполитанскихъ береговъ и высадилъ на берегъ курьера, который тотчасъ отправился съ депешами къ здѣшнему двору въ Вѣну. Капитану парохода повелѣно дожидаться въ Триестѣ возвращенія курьера.

Въ губерніи Тамбовской холера до сихъ поръ дѣйствуетъ еще весьма слабо; въ самомъ Тамбовѣ, въ ciągu пяти дней, заболѣло 21, изъ которыхъ умерло 9.

Зъ губерніи Курскій, Чарковскій, Орловскій и Полтавскій, новыхъ доносен о поступѣ эпидеміи не получено.

Подлугъ најновѣйшихъ вѣдомостей, эпидеміа зявила сѣ нарто въ мѣстцахъ слѣдующихъ:

1) В остатнихъ дняхъ Сіерпаиа, въ двѣхъ повіатахъ губерніи Черніговскій.

2) Од 5-го Врзесяиа въ м. Казаніи, гдѣ до 16-го тего мѣсяца зачорowało 110, зъ которыхъ 20 умарло.

3) Врзесяиа 12-го чороба зявила сѣ въ самымъ Сымбірску і въ двѣхъ повіатовыхъ мѣстцахъ.

4) Од 8-го Врзесяиа, въ Лукояновскимъ повіеціе губерніи Нізегородскій.

5) Около 15 Врзесяиа, въ мѣстцѣ Рязску, губерніи Рязанскій.

6) Врзесяиа 17-го эпидеміа зявила сѣ въ Тулѣ, а 18-го въ Москвѣ. До дня 25 зачорowało 15, умарло 9.

Зъ урзѣдовыхъ доносеній вѣдѣть нарто, ізъ чороба знову розвѣя сѣ въ Персіи, грасуе obecnie въ Чои і Таурисіе і розсзѣра сѣ въ Турецкихъ посіадлѣстцахъ въ Азїи; подъ конецъ Сіерпаиа зявила сѣ въ Трѣбизондѣ. (Псзсч. Пѣлу.)

ВІАДОМОСТІ ЗАГРАНИЧНЕ.

А В С Т Р І Я.

Віеденъ, 11 паздзїерніка.

Двѣръ прзѣводза сѣ зъ Шѣнбрунна до замку 15 паздзїерніка. На загаженіе Сѣйма Вѣгерскіого уда сѣ Моиарха допїеро пїервсзїыхъ доі лїстопадѣ і тамзѣ парѣ дни забави. Арцъ-Хїѣзна Маряа Лудвїка одрочзїла свѣй вїяззд до Парми до 23 паздзїерніка, вїеле једнакъ осѣбъ утрзїмуе, зѣ і зїмѣ въ Вїеднїи прзѣпѣдї.

— *Dostrzegacz Austriacki* udzїelїł wczoraj nastѣpującѣ smutnѣ wїdomosć: „Podobalo sїѣ Przedwїecz-nemu powołać zъ zїcїа doczesnego do wїecznosć Арсѣ-Хїѣца Фрїдерыка, трзѣцїего сына zmarłego niedawno Арсѣ-хїѣца Карола, Вїце-адмірала і dowѣдzcѣ marynarki cesarskiej, w 27 roku zїcїа jego. Арсѣ-хїѣцъ умарł, po krѣtkїej chorobie, w Wenecyi, w nocы zъ 5-go na 6-ty Паздзїерніка. Smutna та wїdomosć, nadesłana wczoraj zъ Wenecyi, pogrѣzїła dom Cesarski w najgłѣbszymъ zѣлу. Sprawdzїdлїwѣ тѣ boleć, po zgonїe Хїѣца-wojownika, zgasłego w kwїecїe wїeku, godnego dziedzїca bohater-skiej walecznosćї swego dostojnego ojca; — Хїѣца, kѣtry јoż w młodzięczymъ wїeku na polu stawy zlobył wїenїec wawrzynu, podzїelacь bѣdѣ wiernї poddani cesar-stwa, kѣtrzy umieli oceniać śwїctno jego przymїoty.“

— Zъ Komorna, w Wѣgrzech, otrzїmano takzѣ sztafetę od Арсѣ-Хїѣца Стефана zъ wїdomosćїą о okropnѣmъ nїeszczѣсїcu. J. C. Wysokość, udając sїѣ zъ тѣд do Budy, d. 7 паздзїерніка, прзѣпвїe sїѣ chїал zъ Komorna do Raabъ promem прзѣзъ Дунај; nїezliczone mnѣstwo лудзї, chcѣcъ wїdzїeć wspanїalѣ оswїєcenїe mїasta Raabъ, на прїзїєcїе Арсѣ-Хїѣца Намїєстнїка, zabralo sїѣ на pokładъ promu. Podrѣzna карета Арсѣ-Хїѣца wїjechała на promъ szczѣсłїwїe, ale іdѣcѣ tuzъ за нїѣ drugѣ і trzѣcїа, jako тѣзъ pewna лїczba лудзї, wpadły do rzѣki, zъ powodu załamanїа sїѣ mostu pomїѣdzy brzegїemъ а promem. Przѣy odejѣcїu sztafety nїedolїczano sїѣ јeszcze оkolo 80 осѣбъ, kѣtrѣ temu przѣypadkowї uległy, а mїѣdzy нїемї wїelu kawalerѣwъ zъ орszѣku Арсѣ-Хїѣца; spodzїewano sїѣ једнакъ, zѣ zъ нїchъ nїe wїele zginęło. Арсѣ-Хїѣцъ Стефанъ pozostalъ wъ Komorna, bratъ за sъ jego, 13 лїtnї Арсѣ-Хїѣцъ Јоzѣфъ, поспїєszїł do Budy, aby uprzѣdzїe wїszelkїє прзѣsadzono pogłoski.

— Wѣdlugъ postanowїenia Cesarskiego, двѣръ włozы szѣсїcio-tygodнїowѣ zѣalobę по zgonїe Арсѣ-хїѣца Фрїдерыка; јutro заsъ odбываe sїѣ бѣdzїe wъ koсїecїe dworskimъ zѣalobne за duszѣ jego nabozѣnstwo.

— Zъ Tryestu donoszѣ, pod d. 4 паздзїерніка, іzъ тамzѣ прїzбыł nїєспodzїанїє parostatekъ odъ brzegѣwъ Neapolitańskichъ і wysadzїł на лѣдъ гоїца, kѣtry natychmїastъ udal sїѣ wъ podrѣzъ zъ депeszami do naszego двору, do Wїеднїа. Kapitanъ parostatku ma rozkazъ czekać wъ Tryescїe на powrѣtъ tegozъ гоїца.

— 17-го числа въ первый разъ открыто сообще-
ніе съ Прагою посредствомъ электро-магнитнаго теле-
графа. Корреспонденція эта состояла изъ слѣдующихъ
вопросовъ и отвѣтовъ: вопросъ изъ Праги: „Сколько
баттарей въ дѣйстви? Отв. Три.“ — „Одну баттарейу
надобно оставить.“ — „Исполнено.“ — „Явственны ли
знаки?“ — „Очень явственны.“ — „Дѣйствія двухъ бат-
тарей достаточно.“ Этотъ телеграфическій разговоръ
между Вѣною и Прагою, (на разстояніи 122 миль) про-
должался столько времени, сколько нужно, чтобы на-
писать это не торопясь.

Лембергъ, 29 Сентября.

Слѣдствіе надъ прошлогоднимъ обширнымъ за-
говоромъ быстро приближается теперь къ окончанію.
Двое главнымъ зачинщиковъ, Вишніовскій и Капу-
цинскій, казнены; слшскомъ двадцать человекъ наи-
болѣ виновныхъ приговорены къ заключенію на 10
и до 25-ти лѣтъ, и уже отведены въ крѣпости; осталь-
ные же человекъ сорокъ, увлеченные болѣ легкомы-
сліемъ, послѣ продолжительнаго ареста, недавно освобо-
ждены.

— На учебный 1847—8 годъ избранъ въ ректоры
здѣшняго университета Венедиктъ Вагнеръ, докторъ
хирургіи и профессоръ; въ Деканы же избраны: бо-
гословскаго отдѣленія, Іоаннъ Кухарскій, докторъ Бо-
гословія и профессоръ; отдѣленія Законовѣденія, Эду-
ардъ Арбтеръ, д-ръ Правовѣденія и Им. Кор. Совѣт-
никъ апелляціоннаго суда; философическаго отдѣленія,
Игнатій Лемохъ, д-ръ Философіи и Профессоръ.

Венеція, 27 Сентября.

Конгрессъ ученыхъ постановилъ собраться въ бу-
дущемъ 1848 г. въ городѣ Сіенѣ, а въ 1849 г. въ
Бононіи. Число съѣхавшихся въ Венецію гостей про-
стирается до 41,000 чел.

Ф Р А Н Ц І Я.

Парижъ 9 Октября.

Его Величество Король пріѣхалъ вчера въ Па-
рижъ, чтобы присутствовать въ совѣтѣ министровъ.

— Принцъ Жуэвильскій, объ отъѣздѣ коего въ
Тулонъ, мы уже извѣщали, подниметь свой вице-ад-
миральскій флагъ на военномъ пароходномъ кораблѣ
Cuvier и на линейномъ кораблѣ *Souverain*. Герцогъ
Омальскій, отправился въ Алжиръ 3 с. м. въ сопро-
вожденіи генерала Шангарнье и нѣсколькихъ офице-
ровъ генеральнаго штаба, на паровомъ фрегатѣ *La-
brador*.

— Французскій флотъ, долженствовавшій 29-го
Сентября отплыть изъ Неаполя, находился тамъ еще
1-го с. м.: причина этому не извѣстна. Два корабля
находились въ Каstellамаре, а три въ Неаполитан-
скомъ заливѣ.

— Извѣстіе о назначеніи Королевою Изабеллою но-
ваго министерства, получено здѣсь вчера, въ 11 часовъ
утра, въ телеграфическомъ отдѣленіи министерства
внутреннихъ дѣлъ. Немедленно отправлены были три
курьера съ копіями сей депеши: одинъ къ Г. Гизо,
другой въ Сенъ-Клау, третій къ Королеву Христину
прибывшей наканунѣ въ Парижъ изъ путешествія къ
испанскимъ границамъ. Вечеромъ Королева Христина
съ герцогомъ Рълизаресомъ отправилась въ Сенъ-Клау,
гдѣ уже находился Г. Гизо.

— Никто не удивляется тому, что въ Испаніи про-
исходятъ неожиданныя министерскія перемѣны, по-
тому что состояніе сей страны отлично отъ всѣхъ
другихъ странъ. Но то, что генералъ Нарваэзъ столь
внезапно снова явился у кормила правленія, представ-
ляется дѣломъ необъяснимымъ. Этотъ человекъ, въ
господствующей партіи кортесовъ, пользуется боль-
шою властію; сверхъ сего онъ того мнѣнія, что Испа-
ніи должнабыть управляема военною властію. Партія
прогрессивистовъ, сильная въ народѣ, но слабая между
кортесами, считаетъ его величайшимъ своимъ врагомъ.

— Въ газетѣ *L'Univers* сказано, что положеніе гра-
фа Росси въ Римѣ, въ слѣдствіе политическаго пове-
денія Франціи, сдѣлалось столь шаткимъ, что онъ
получилъ отпускъ на неопредѣленное время и на-
дняхъ выѣдетъ изъ Рима. По словамъ помнятой газеты,
Папа формально запретилъ г-ну Росси вмѣшиваться
въ феррарское дѣло, предоставляя это дѣло самому
себѣ.

— Въ Парижѣ хотятъ открыть подписку, чтобы
доставить папской казнѣ въ Римѣ добровольныя при-
ношенія французскаго духовенства. Большое число
духовныхъ принади съ готовностію участіе въ этомъ

— Dnia 17 b. m. piérwszy raz rozpoczęto korrespon-
dencyą z naszego miasta z Pragą, za pomocą telegrafu elek-
tro magnetycznego. Korrespondencya pomieniona składa się
z następujących pytań i odpowiedzi: Pytanie z Praги:
„Wiele jest użytych baterji? Odpowiedz: „trzy.“ — Trze-
ba jedną baterjy odłożyć.“ — „Uskutecznił.“ — „Jak się
okazują znaki?.. — „Bardzo wyraźnie.“ — „Więc tylko dwie
baterje używać potrzeba.“ Cała ta korespondencya mię-
dzy Pragą a Wiedniem (tam i na powrót mil 122) odbyła
się w tak krótkim czasie, jakiegoby tylko potrzeba do na-
pisania jęj pomalu.

Lwów, 29 września.

Śledztwo względem przeszłorocznego obszernego
spisku, szybko zbliża się do końca. Dwaj główni przy-
wódzcy, Wiszniowski i Kapuściński, zostali ukarani śmier-
cią; przeszło 20 osób, najwięcej skompromitowanych, ska-
zано на więzienie na 10 do 25 lat, i już odwieziono do
różnych fortec; resztę zaś, około 40 osób, wciągniętych
raczej przez lekkomyślność, po długim uwięzieniu, nie-
dawno wypuszczono na wolność.

— Na rok szkolny 1847—8 obrany został Rektorem tu-
tejszego Uniwersytetu Benedykt Wagner, Doktor chirur-
gii i Professor. Dziekanami zaś: wydziału teologicznego,
Jan Kucharski, Dr. Teologii i Professor; wydziału prawa,
Edward Arbter, Dr. Prawa i Ces. Kr. Radzca Trybunału
apellacyjnego; wydziału filozoficznego, Ignacy Lemock,
Dr. Filozofii i Professor.

Wenecya, 27 września.

Kongress uczonych postanowił dzisiaj, 579 głosami,
że w roku przyszłym zgrómdzi się w mieście Sienie, a
w 1849 w Bononii. Liczba przybyłych do Wenecyi gości
wynosi 41,000.

Ф Р А Н Ц У Я.

Парыжъ, 9 października.

Król przybył w dniu wczorajszym do Paryża, w
celu przewodniczenia Radzie Ministrów.

— Xiądz Joinville, o którego odjeździe do Tulonu już
było doniesiono zatknie swoją flagę wice admirałską na wo-
jennym okręcie parowym *Cuvier* i na okręcie lini-
owym *Souverain*. Xiądz Aumale wsiadł 3 go b. m. na
fregatę parową *Labrador* i łącznie z Jenerał-Porucz-
nikiem Changarnier, tudzież kilku oficerami sztabu je-
neralnego odplynął do Algieru.

— Flota francuzka, która, w dniu 29. m Września,
odplynąć miała z Neapolu, znajdowała się tam jeszcze
1 go b. m. Powody tęg zwłoki nie są wiadome. Dwa
okręty w dniu pomienionym stały w Castellamare, a trzy
w odnodze Neapolitańskij.

— Wiadomość, że Królowa Izabella nowe mianowała
ministerstwo, nadeszła tu onegdaj o godz. 11 z rana do
biura telegraficznego w ministerstwie spraw wewne-
trznych. Trzech gońców wysłano natychmiast z kopiami
tęg depeszy: jednego do P. Guizot, drugiego do St. Cloud,
a trzeciego do Królowej Krystyny, która dniem przedtém
do Paryża z podróży do granicy hiszp. wróciła. Wieczorem
Królowa Krystyna z Xięciem Rianzares udała się do
St. Cloud, gdzie już znajdował się P. Guizot.

— Nikt się temu nie może dziwić, że w Hiszpanii na-
stępują nagłe zmiany ministeryalne, albowiem stan tego
kraju różni się od wszystkich innych. Ale że Jenerał
Narvaez, tak nagle po doznanej klęsce, dostał się znowu
do steru rządu, to rzecz trudna do odgadania. Mąż
ten, jako naczelnik panująco stronnictwa w Kortezach,
posiada największą władzę; jest on prócz tego ulubień-
cem armii i głośno oświadcza to zdanie, że Hiszpania po-
winna mieć rząd wojenny. Stronnictwo progressistowskie,
silne w narodzie, ale słabe w Kortezach, uważa go za
swego największego nieprzyjaciela.

— W dzienniku *L'Univers* donoszą, iż położenie P.
Rossi w Rzymie, skutkiem politycznego postępowania Fran-
cyi, stało się tak nieznośnem, iż otrzymawszy urlop na
czas nieograniczony, w tych dniach wyjechać ma z Rzy-
mu. Podług słów tegoż dziennika, Papież wzbronil for-
malnie panu Rossi mieszać się do sprawy Ferrarskiej,
zostawując ją całkiem samemu sobie.

— W Paryżu ma się otworzyć składka, dla zbierania
na korzyść Papiezkiego skarbu dobrowolnych ofiar fran-
cuzkiego duchowieństwa. Wielka liczba duchownych
przyjęła już ochoczo udział w tэм przedsięwzięciu, i już

вспоможени, и уже передали папскому нунцию собранные 210 фр., для доставления ихъ прямо въ папское казначейство.

— Министерство постановило заключить заемъ въ 250 милліоновъ франковъ, съ 3-мя процентами.

— Въ минувшую Субботу находились въ Марсели 80 плѣнныхъ Арабовъ, коихъ Французское правительство, освободивъ изъ плѣна, приказало отправить на свой счетъ въ Африку. Во Франціи оставлены только плѣнныя, принадлежащія къ числу родныхъ и приверженцевъ Абд-эль-Кадера, освобожденіе коихъ могло бы быть вредно для государства.

— Изъ Алжира уведомляютъ, что у одного Араба въ Блидѣ нашли родъ прокламаціи Абд-эль-Кадера, въ которой говоритъ что онъ въ нѣсколькихъ сраженіяхъ побѣдилъ Марокккаго Императора и что вскорѣ съ сильными отрядами вторгнется въ Алжирію и выгонитъ оттуда Христіанъ.

10 Октября.

Король принялъ въ аудіенціи герцога Монфортскаго, бывшаго Короля Вестфальскаго.

— Сынъ герцога Немурскаго, герцога де Гизъ, скончался, проживъ не болѣе мѣсяца.

— Здѣсь получено извѣстіе о прибытіи герцога Омальскаго въ Алжирію, куда онъ пріѣхалъ въ ночь съ 6-го на 7-е число. Пешечная палба возвѣстила прибытіе герцога, который отправился во дворецъ при радостныхъ восклицаніяхъ жителей. Герцогъ немедленно вступилъ въ должность и принималъ поздравленія.

— Маршалъ Сульть пріѣхалъ въ Парижъ, и по случаю возведенія его въ новое званіе, принялъ въ свой гербъ нѣкоторые украшенія изъ герба конетабля Дюгклена. Говорятъ, что онъ вскорѣ получить титулъ князя Далмаціи.

— Правительственный органъ, *Journal des Débats*, наконецъ вчера прекратилъ свое молчаніе, продолжавшееся нѣсколько мѣсяцевъ, относительно испанскихъ дѣлъ. Онъ сознается, что донынѣ ограничивался только сообщеніемъ фактовъ, удерживаясь при томъ отъ всякихъ замѣчаній и преній, которые легко могли только повредить дѣлу. Не смотря на то, тщательно и постоянно обращаемо имъ было вниманіе на теченіе дѣлъ и происки Англій въ Испаніи. Далѣе утверждаетъ, что планъ противниковъ состоялъ въ составленіи прогрессистскаго министерства, а такъ какъ въ настоящемъ составѣ кортесовъ консерватисты имѣли большинство, то требовалось распушеніе кортесовъ и новые выборы, съ тою цѣлю чтобы получить прогрессистское большинство. При посредствѣ сего большинства имѣла потомъ послѣдовать отмѣна закона о престолонаслѣдіи, послѣ которой должно было прійти въ исполненіе расторженіе брака Королевы и бракосочетаніе ея съ графомъ Монтемолиномъ. Однако происки эти нынѣ уничтожены.

А н г л и я.

Лондонъ, 8 Октября.

Въ *Dublin-Evening-Herald* пишутъ, что правительство намѣрено предложить билль объ отмѣнѣ новаго закона о нищихъ, также закона о дѣсятиномъ налогѣ въ Ирландіи, вмѣсто коихъ введено будетъ постановленіе о налогѣ на доходы.

— Герцогъ Георгъ Кембриджскій и прочіе генералы командующіе войсками въ Ирландіи, и находящіеся теперь въ Англій, получили предписаніе немедленно возвратиться въ своимъ командамъ, такъ какъ многіе арендаторы земель въ этой странѣ не хотятъ платить арендныхъ денегъ и производятъ разныя злоупотребленія.

— Сэръ Кальбрукъ назначенъ Губернаторомъ Англійской Гвианы, а Сэръ Эдмундъ Гедъ, Губернаторомъ новаго Брауншвейга.

— Эспартеро отправляется на сихъ дняхъ въ Ливерпуль и Манчестеръ.

— Изъ Вера Крусъ пишутъ отъ 1 Сентября, что Американцы начали мирныя переговоры съ Мексиканцами, и что между тѣмъ заключено перемиріе. Изъ Нью-Йорка получено впрочемъ извѣстіе съ пароходомъ „Вашингтонъ“, отъ 23-го Сентября, что американское правительство постановило дѣятельно вести войну съ Мексикою, если она отвергнетъ предложенныя условія мира.

summa 210 fr., зложена została w ręce tutejzego Nuncjusza, dla przesłania jej wprost do Papieżkiego skarbu.

— Gabinet postanowił zaciągnąć pożyczkę tylko 250 milionów fr., z procentem po trzy od sta.

— W zeszłą Sobotę widziano w Marsylii 80 jeńców Arabskich, których rząd obdarzył wolnością i swym kosztem do Afryki odsyła. We Francji przytrzymaono tylko krewnych i ściślejszych przyjaciół Abd-el-Kadera, których uwolnienie mogłoby być szkodliwym dla kraju.

— Według wiadomości z Algieru, znaleziono u jednego Araba w Blidah rodzaj odczywu Abd-el Kadera, w której tenże donosi, iż w kilku bitwach pokonał Cesarza Marokkańskiego, tudzież, że niebawem na czele potężnej siły wkroczy do Algierji i Chryścian wypędzi.

Dnia 10 października

Król udzielił posłuchanie Xięciu Montfort, byłemu Królowi Westfalskiemu.

— Syn Xięcia Nemours, Xiążę Guise, umarł, przeżywszy ledwo miesiąc.

— Otrzymano tu doniesienie o przybyciu Xięcia Aumale do Algieru, gdzie w nocy z 6-go na 7-my stanął. Działa ogłosiły przybycie Xięcia, który, wśród okrzyków radośnych tłumnie zgromadzonych mieszkańców, do pałacu rządowego odprowadzony został. Xiążę objął natychmiast urządowanie i przyjmował powinszowania obecnych.

— Marszałek Soult przybył do Paryża, i z powodu swego nowego dostojenstwa, przybrał do herbu swego ozdoby, wyjęte z herbu Konnetabla du Guesclin. Mówią, że będzie niebawem mianowany Xięciem (prince) Dalmaeyi.

— Organ rządowy, dz. *Journal des Débats*, przerwał wczoraj noraście kilkumiesięczne milczenie swoje o sprawie hiszpańskiej. Wyznaje sam, że dotychczas ograniczał się na donoszeniu faktów, wstrzymując się przycem od wszelkich uwag i rozpraw, które tylko sprawę pogorszyć mogły. Pomimo to wszakże bacznie okiem śledził ciągły bieg rzeczy i zabiegi Anglii. Utrzymuje dalej, że planem przeciwników było utworzyć Ministerstwo progressistowskie, a że w terażniejszych Kortezach konserwatyści mieli większość, przeto miano naprzód na celu rozwiązanie Kortezów i nowe wybory, aby jakim-bądź sposobem otrzymać większość progressistowską. Za pomocą tej większości miała następnie być wyrzeczona zmiana prawa o następstwie tronu, po której nastąpić miał rozwód Królowej i zaślubienie jej z Hrabią Montemolin. Zabiegi te atoli zostały teraz zniweczone.

A n g l i a.

Londyn, 8 października.

Dublin-Evening-Herald donosi, że rząd przygotowuje bil, mocą którego parlament zniesie niedawno uchwalone prawo o ubogich i prawo o dziesięcinach w Irlandyi, a natomiast ustanowi podatek od dochodów.

— Xiążę Jérzy Cambridge i inni Jenerałowie, którzy mają dowództwo nad wojskami w Irlandyi, a obecnie bawią w Anglii, otrzymali rozkaz wracać śpiesznie do swoich oddziałów; w wielu bowiem hrabstwach tego kraju, dzierżawcy nie chcą płacić czynszów i dopuszczają się nadużyć.

— Sir Colebrooke mianowany został Gubernatorem Angielskiej Gujany, a Sir Edmund Head, Gubernatorem Nowego Brunswiku.

— Espartero wyjeżdża za kilka dni do Manchester i Liverpool.

— Donoszą z Veracruz, pod dniem 1 Września, że Amerykanie układają się z Meksykanami o pokój, i że tymczasem zawarli rozejm. Jednakże okręt parowy *Washington* przywiózł wiadomość z dnia 23 Września, z New-Yorku, że rząd Amerykański postanowił najsprężyciej popierać wojnę z Meksykiem, jeżeli tenże odrzuci podane mu warunki pokoju.

ШВЕЙЦАРІЯ.

Кантонъ Бернскій, 15 Сентября.

Въ 39-мъ и послѣднемъ засѣданіи сейма 9 числа, на очереди было сперва предложеніе комиссіи учрежденной для составленія мѣръ противъ отдѣльной лиги семи кантоновъ объ отсрочкѣ сейма до 18 Октября с. г. Совѣщаніе по этому дѣлу, противъ всякаго ожиданія, было чрезвычайно коротко. Представители отдѣльной лиги прямо подали свое мнѣніе, чтобы сеймъ былъ распущенъ. Бернъ обратилъ вниманіе на грозныя тучи, собирающіяся на политическомъ горизонтѣ Европы, и совѣтовала союзу прежде очистить внутреннія дѣла свои, чтобы съ силою и согласіемъ дѣйствовать потомъ во внешней политикѣ. При отобраніи голо-совъ въ пользу распущенія сейма оказались чины семи отдѣльныхъ католическихъ кантоновъ вмѣстѣ съ Аппенцелемъ; въ пользу неопредѣленной отсрочки городъ Базель и Нейенбургъ (Невшатель), а въ пользу предложенія помянутой комиссіи, т. е. въ пользу отсрочки до 18-го Октября — двѣнадцать радикальныхъ представителей. Касательно резолюцій сейма объ отдѣльной лигѣ, чины Ури, Швица, Унтервальдена, Цуга и Валлиса отвѣчали, что подтверждаютъ протестаціи, поданныя сейму ихъ посольствами. По прочтеніи канцлеромъ протокола настоящаго засѣданія, президентъ объявилъ дѣла конченными и регулярное засѣданіе сейма закрытымъ; тѣ же дѣла, на которыхъ вся Европа смотритъ съ нетерпѣливымъ ожиданіемъ, предоставлены рѣшенію времени. Въ заключеніе, Цюрихъ, отъ имени собранія, благодарилъ президента сейма за благонамѣренныя чувствованія и прозорливость, съ которыми онъ велъ трудныя дѣла, такъ что послѣднія, не смотря на ихъ спорный характеръ, съ надлежащимъ спокойствіемъ и достоинствомъ были приведены къ окончанію.

— Во время сей отсрочки засѣданій сейма, большіе совѣты Цюриха, Гларуса, Сент-Галлена и Граубиндена дадутъ своимъ посольствамъ дополнительныя инструкціи, по которымъ посольства должны объявить, желаютъ ли эти кантоны, въ случаѣ нужды, поддержать силою оружія принятое радикальнымъ большинствомъ 12-ти голосовъ рѣшеніе на счетъ распущенія „отдѣльной лиги“ и высылки Іезуитовъ. Впрочемъ, не только въ этихъ, но и въ большей части другихъ кантоновъ скоро подвергнутъ такой вопросъ серьезному обсужденію, потому что большіе совѣты, эти законодательныя собранія, отъ которыхъ даже посольства на сеймъ получаютъ инструкціи, и безъ того собираются обыкновенно въ нѣдѣльное время года.

Италія.

Римъ, 27 Сентября.

Законъ о книгопечатаніи и цензурѣ повсе не встрѣтилъ въ здѣшней публикѣ того одобренія, какого ожидали, и даже высшія начальства убѣдились по опыту въ разныя существенныя недостатки этого устава. Потому, здѣсь нарядена недавно комиссія изъ четырехъ членовъ, которой поручено составленіе улучшеннаго закона о книгопечатаніи. Въ главѣ комиссіи стоитъ патеръ Модена, всеми уважаемый за его правила и отличное образованіе.

— Кардиналъ статъ-секретарь Феррети призжалъ вчера въ форть Сент-Анджело и говорилъ рѣчь къ построившимся передъ нимъ войскамъ, которымъ объявилъ, что онъ посѣщаетъ ихъ отъ лица Его Святѣйшества. Кардиналъ рекомендовалъ войскамъ религію, вѣрность и повиновеніе, приглашалъ ихъ быть готовыми, на случай надобности, къ защитѣ отечества, и присвокупилъ, что въ этомъ случаѣ онъ самъ сядетъ на коня и послѣдуетъ за ними. Войска приняли рѣчь кардинала съ восторженнымъ *Evviva!*

— Вчера, въ полдень, сюда прибылъ чрезвычайный курьеръ, съ депешами изъ Лондона на имя Папы. Быть можетъ, содержаніе этихъ депешъ относится къ ожидаемому назначенію при здѣшнемъ дворѣ англійскаго повѣреннаго въ дѣлахъ, который, по открытіи засѣданій новаго парламента, долженъ получить качество англійскаго посланника.

— Кардиналъ статъ-секретарь, отправилъ важныя депешы въ Вѣну и Берлинъ, съ патеромъ Росси, который долго жилъ въ Германіи.

— Прошедшей ночи монс. ди Пиетро выѣхалъ отсюда обратно къ должности папскаго нунція при лиссабонскомъ дворѣ. Послѣ мвюгихъ лѣтъ мы снова видимъ двѣ апостоліческія нунціатуры въ столицахъ пиренейскаго полуострова.

ШВАЙЦАРІЯ.

Кантонъ Бернскій, 15 września.

На 39-мъ и послѣднемъ засѣданіи Сейма д. 9 числа, зъ kolei roztrząsano naprzed wniosek Kommissji, stanowiącej dla ułożenia środków przeciw oddzielnej lidze siedmiu Kantonów, o odroczeniu Sejmu do 18 października roku terażniejszego. Obrady nad tym przedmiotem były, nad wszelkie spodziewanie, nader krótkie. Reprezentanci oddzielnej ligi chcieli po prostu, aby Sejm został całkiem rozwiązany. Bern zwrócił uwagę na groźne chmury, gromadzące się na politycznym horyzoncie Europy, i radził Związkowi naprzed załatwić wewnętrzne swoje sprawy, aby z mocą i jednością działać na polu polityce zewnętrznej. Przy zbieraniu głosów za całkowitem rozwiązaniem Sejmu, siedm oddzielnych Kantonów katolickich głosowały razem z Kantonem Appenzel za nieokr. sł. a w odroczeniu, głosowały Bazylea i Neuchâtel; za wnioskiem zaś Kommissji, to jest, za odroczeniem do 18 października, dwanaście radykalnych Kantonów. Co się tyczy postanowienia Sejmu o oddzielnej lidze, Stany Kantonów Uri, Schwyz, Unterwalden Zug i Wallis, odpowiedziały na piśmie, że potwierdzają protestacje podane Sejmowi przez ich poselstwa. Po odczytaniu przez Kanclerza protokołu obecnego posiedzenia, Prezydent zapowiedział, że działania się zakończą, a zwykłe posiedzenia Sejmu są zamknięte; te zaś interesy, na które cała Europa z niecierpliwem oczekiwaniem spogląda, zostawione są do rozwiązania czasowi. Na zakończenie, Deputowany z Zürich, w imieniu zgromadzenia, dziękował Prezydentowi Sejmu za życzliwość i przenikliwość, z jaką prowadził trudne interesy, tak, iż pomimo ich sporny charakter, z właściwą godnością i spokojnie ukończone zostały.

Podczas tego odroczenia posiedzeń Sejmu, Wielkie Rady Kantonów: Zürich, Glarus, St. Gallen i Graubünden, udzielić mają swoim Posłom dodatkowe instrukcje, na mocy których, Posłowie ci będą powinni oświadczyć, czyżli te Kantony mają zamiar, w razie potrzeby, wesprzeć siłą oręża przyjętą przez większość radykalną 12 głosów rezolucją, względem rozwiązania „oddzielnej ligi“ i usunięcia Jezuitów. Zresztą, nie tylko w tych, ale też w większej części innych Kantonów, poddają tę kwestyą ścisłemu roztrząsaniu, gdyż Wielkie Rady, te zgromadzenia prawodawcze, od których nawet Posłowie na Sejm otrzymują instrukcje, i bez tego zgromadzają się zwyczajnie w tój porze roku.

Włosну.

Римъ, 11 września.

Право о друкѣ и цензурѣ не зjedнало bynajmniej u tutejszej publiczności takiego przyjęcia, jakiego się spodziewano, a nawet sama wyższa zwierzchność przekonała się, że doświadczenia o różnych istotnych wadach tój ustawy. Przetoz ustanowiona tu została niedawno nowa komisya ze czterech członków, której poruczono ułożenie poprawniejszego prawa о друкѣ. Na czele komisji znajduje się O. ciec Modena, szanowany powszechnie z powodu swoich zasad i umysłowego ukształcenia.

— Kardynał Sekretarz Stanu Ferretti, przyjeżdżał wczoraj do zamku St. Aniola i miał przemowę do żołnierzy, w szeregach przed nim stojących, którym oświadczył, że ich odwiezła w imieniu Ojca św. Następnie zalecał wojsku religiję, wierność i posłuszeństwo; zachęcał, aby w razie potrzeby było gotowe do obrony ojezyny, i dodał, że w tym przypadku on sam siądzie na koni i towarzyszyć mu będzie. Wojsko przyjęło mowę Kardynała z pełnem zapętu „*Evviva!*“

— Wczoraj po południu, przybył tu nadzwyczajny gońiec z Londynu z depeszami do Jego Świątobliwości. Być może, iż treść tych depesz ściera się do spodziewanego mianowania przy tutejszym dworze angielskiego pełnomocnika, który, po otwarciu posiedzeń nowego parlamentu, ma otrzymać charakter Posła angielskiego.

— Kardynał Sekretarz Stanu wysłał z ważnemi depeszami do Wiednia i Berlina Ojca Rossi, który długi czas w Niemczech przemieszkiwał.

— Przeszłej nocy Mons. di Pietro wyjechał ztąd z powrotem na posadę Nuncjusza Papieżkiego przy dworze Lizbońskim. Po wielu latach widzimy teraz pierwszy raz dwie znówu Nuncye Apostolskie w obu stolicach półwyspu Pirenejskiego.

— Вчера, прибыл сюда известный проповедник, аббат Лакордеръ, и остановился въ монастырѣ Доминикановъ.

Неаполь, 18 Сентября.

Король объявилъ всенародно, что онъ, для сохранения порядка и для блага своихъ подданныхъ, послалъ въ Аbruццо отрядъ войскъ, состоящій изъ пѣхоты, артиллерии и пяти эскадроновъ конницы, подъ начальствомъ генерала Каррабы. Другая колонна войскъ выступила вчера въ область Капитанату; два эскадрона жандармовъ, въ связи съ нею, посланы на границы областей Бари и Лекче; третій отрядъ войскъ, подъ командою подполковника графа Кутрофиано, состоящій изъ драгунъ, егерей и подубатарей полевыхъ орудій, двинулся къ области Молизе.

— Спокойствіе во всѣхъ округахъ и общинахъ Калабрии возстановлено, что большею частию должно приписать усердію войскъ, подъ начальствомъ храбраго генерала Нуццианте. Последний, разбивъ предводителя мятежниковъ Ромео при Жераче, обратился противъ общинъ Бланко, Бовалино, Ардоре, Стаити и Рогелла, которыя болѣе или менѣе принимали участіе въ мятежъ и скрыли бѣглецовъ. Объ успѣхъ этихъ операцій имѣтъ еще точныхъ донесеній, хотя телеграфическимъ путемъ было извѣщено, что оба Ромео, главы инсurreкцій — (одинъ убитый, другой взяты въ плѣнъ) — попались въ руки королевскихъ войскъ. Въ Жераче взяты были въ плѣнъ оба зачинщика мятежа, Вердуччи и Белло. Къ сожалѣнію, нѣкоторые богатые и почетные жители Калабрии замѣшаны были въ инсurreкцію.

— Россійскій посланникъ, графъ Хрептовичъ, прибылъ сюда изъ Марсели.

Флоренція, 28 Сентября.

За нѣсколько дней, министръ внутреннихъ дѣлъ, кавалеръ Пауеръ, неожиданно подавъ просьбу объ отставкѣ и былъ уволенъ. Преемникомъ ему назначенъ маркизъ Рудольфи, человекъ съ самымъ обширнымъ образованіемъ и просвѣщеннымъ образомъ мыслей. Между людьми, идущими путемъ прогресса, его имѣ известно съ отличной стороны не только въ Тосканіи, но и за границей. Онъ пользуется полнымъ довѣріемъ своего государя и общимъ уваженіемъ публики, поэтому, назначеніе его на постъ, столь важный при теперешнихъ обстоятельствахъ, должно быть почтено счастливымъ событіемъ для всей Тосканы.

Лукка, 17 Сентября.

Въ сегодняшнемъ номерѣ здѣшней официальной газеты помѣщено слѣдующее объявленіе: „Герцогскій государственный совѣтъ, по силѣ полномочія, даннаго ему высочайшимъ повелѣніемъ отъ 12-го с. м., и видя, что дальнѣйшее существованіе градской стражи несовмѣстно съ конституціею и предстоящимъ сформированіемъ гражданской гвардіи, положилъ распустить корпусъ помилутой стражи, и въ слѣдствіе того, повелѣваетъ немедленно сдать начальству гражданской гвардіи оружіе и все, принадлежавшее тому корпусу. „Далѣе, та же газета объявляетъ, что государственный совѣтъ назначилъ комиссію для сочиненія регламента гражданской гвардіи и другую для составленія закона о книгопечатаніи. Вообще, государственный совѣтъ ревностно занимается приведеніемъ въ дѣйствіе предложенныхъ реформъ Герцогской фамиліи находится въ Герцогствѣ Моденскомъ.

И С П А Н І Я.

Мадридъ, 30 Сентября.

Здѣсь обнародованы слѣдующія королевскія постановленія: первое о продажѣ имѣній, принадлежащихъ богоугоднымъ заведеніямъ, неприносящихъ и двухъ процентовъ дохода; второе, о приостановленіи продажи духовныхъ имѣній, а третье, о разрѣшеніи продажи общественныхъ имуществъ и о пошлнхъ, слѣдующихъ въ казну.

— Обнародовано королевское постановленіе о преобразованіи гражданского управления въ королевствѣ. Число совѣтниковъ Королевы, вмѣсто 30 ти, уменьшено до 20-ти. Вмѣсто Г. Вега назначенъ секретаремъ Королевы генералъ Галлаго.

— Г. Пачеко отправился третьяго дня въ Римъ, для запитія поста посланника при папскомъ дворѣ. Правительствомъ получено было прежде того извѣстіе, что Папа намѣренъ на предстоящей консисторіи утвердить всѣхъ тѣхъ, Королевою возведенныхъ въ епископскій санъ, о коихъ акты препровождены были въ Римъ за мѣсяць предъ симъ.

— Вечеромъ зѣхалъ ту славный казначея французки, Ojciec Lacordaire, и wysiadł w klasztorze Dominikańskim.

Neapol, 18 września.

Król kazał ogłosić publicznie, iż dla utrzymania porządku i dla dobra swoich poddanych, posłał do Abruzzo oddział wojska, złożony z piechoty, artylleryi i pięciu szwadronów jazdy, pod dowództwem Jenerała Carraba. Druga kolumna wojska wyruszyła wczoraj do obwodu Kapitanatu; w związku z nią, dwa szwadrony żandarmów, posłane zostały na granicę obwodów: Bari i Lecce; trzeci oddział, pod dowództwem Podpółkownika Hr. Cutofiano, składający się z dragonów, strzelców i półbaterji polowych dział, udał się do obwodu Molize.

— Spokojność we wszystkich okręgach i gminach Kalaabrii została przywróconą co po większej części przypisać należy gorliwości wojska, pod dowództwem dzielnego Jenerała N. ziante, który poraziwszy naczelnika powstanców Romco przy Gerace, zwrócił się przeciw gminom Bianco, Bovalino, Ardore, Staiti i Roguella, które mniej więcej miały udział w powstaniu i ukryły zbiegów po bitwie. O skutkach tego obratu niema dotychczas pewnych wiadomości, chociaż doniesiono było przez telegraf, że obaj Romeowie, naczelnicy powstania, — (jeden zabity, drugi wzięty w niewolę) — dostali się w moc królewskiego wojska. W Gerace pojmano obu przywódców tamecznego powstania, Verducci i Berlo. Nieszczęściem wielu bogatych i znakomych obywateli Kalabryjskich, zamieszanych też jest w powstaniu.

— Pовеѣ Rossyjski, Hrabia Chreptowicz, przybył tu z Marsylii.

Floryncya, 28 września.

Przed kilku dniami, Minister spraw wewnętrznych, kawaler Pauer, niespodzianie podał się do dymisji i został uwolniony ze służby. Następcą jego mianowany Margrabia Rudolffi, człowiek z wysokim ukształceniem i szlachetnym sposobem myślenia. Między ludźmi, idącymi drogą postępu, imię jego znajome jest z najlepszej strony, nie tylko w Toskanii ale i za granicą. Posiada on zupełną ufność swojego Monarchy i powszechny szacunek publiczności; przetoż wyniesienie jego na tę dostojność, tak ważną w obecnych okolicznościach, może być uważane za najpomysłiejczy wypadek dla całej Toskanii.

Lukka, 17 września.

W dzisiejszym numerze tutejszej urzędowej *Gazety* ogłoszono następujące postanowienie Rejencyi: „Rada Stanu, na mocy pełnomocnictwa, nadanego jej Najwyższym rozkazem z d. 12 września, i widząc, że dalsze istnienie Straży Miejskiej, nie zgadza się z ustawą i mającem nastąpić utworzeniem gwardji obywatelskiej, postanowiła, rozwiązać korpus pomienionej Straży, i w skutek tego rozkazu, aby wszelka broń i sprzęty należące do tego korpusu, oddane były natychmiast w ręce zwierzchności gwardji obywatelskiej. — Далѣ таж газета donosi, że Rada Stanu wyznaczyła Komissyą dla ułożenia regulaminu gwardji obywatelskiej, i drugą, dla ułożenia prawa o druku. W ogólności, Rada Stanu zajmuje się gorliwie przywiezdeniem do skutku zamierzonych reform. Familia Xiążęca znajduje się w księstwie Modenkiem.

И С П А Н І Я.

Мадридъ, 30 września.

Ogłoszono tu trzy ważne postanowienia Królowej: pierwsze poleca sprzedaż dóbr, należących do zakładów dobroczynnych, które nie przynoszą, w stosunku swęj wartości, dwóch od sta. Drugie cofa zawieszenie sprzedaży dóbr klasztornych, trzecie zaś upoważnia gminy do sprzedawania swych własności i określa nżycie summ, jakie z tego powodu do kass wpłynąć mają.

— Mocą postanowienia Królowej ma być na nowo zorganizowany cywilny zarząd królestwa. Liczba radców Królowej, zmniejszona została z 30 na 20. W miejsce P. de la Vega, Jenerał Gallago mianowany został tajnym sekretarzem Królowej.

— P. Pacheco wyjechał onegdaj do Rzymu dla objęcia posady Posła przy Stolicy Apostolskiej. Rząd otrzymał był poprzednio wiadomość, że Papież zamierza na przyszłym konsystorzu prekonizować tych wszystkich, przez Królowę hiszpańską mianowanych Biskupów, których akta w przeszłym miesiącu do Rzymu przesłane zostały.

— Говорятъ, что генералъ Нарваэъ, вслѣдствіе объясненія съ министромъ иностранныхъ дѣлъ, отказался отъ званія посланника при Парижскомъ дворѣ; но министры отвѣчали ему, что Королева не согласна на увольненіе его, отъ сей должности.

— Эспартеро ожидаютъ къ 10 или 12 числу. 10 числа тезоименитство Королевы. Говорятъ, что въ этотъ день Е. В. будетъ жаловать награды военнымъ и гражданскимъ лицамъ.

— Генерала Прима, на котораго возложено важное порученіе, вслѣдствіе дня ожидаютъ въ Мадридѣ.

— Генералъ Исидоръ Але возведенъ въ званіе герцога Бергацы.

— Отъ генерала Кончи получено извѣстіе, что по принятымъ имъ мѣрамъ, вся Каалонія, въ теченіе Октября мѣсяца, совершенно очищена будетъ отъ монтемольскихъ шаекъ.

— Въ *Echo del Comercio* сообщаютъ, что на Канарскихъ островахъ производятъ такіа вооруженія, какъ бы опасались нападенія непріятелей.

4 Октября.

(Телеграфическая депеша). Королева Изабелла утвердила новый кабинетъ, составъ коего слѣдующій: генералъ Нарваэъ, предсѣдатель кабинета и министръ иностранныхъ дѣлъ; г-нъ Орландо, министръ финансовъ; г-нъ Сарториусъ, народнаго просвѣщенія; г-нъ Росъ де Олано, внутреннихъ дѣлъ; г-нъ Кордова, военный министръ. Образованіе новаго кабинета обнародовано королевскимъ постановленіемъ въ официальной газетѣ отъ 4 Октября. Въ Мадридѣ господствовало спокойствіе.

— *Journal des Débats* сообщаютъ, что испанскій кабинетъ, при самомъ вступленіи въ управленіе дѣлами, созвалъ кортесовъ къ 15 Ноября.

ГРЕЦІЯ.

Афины, 26 Сентября.

Третьяго дня были погребены умершаго предсѣдателя кабинета Иоанна Коллетти, съ давно-невиданнымъ великолѣпіемъ. Обрядъ этотъ продолжался шесть часовъ. Впереди шло многочисленное духовенство, потомъ придворные сенатъ, палата депутатовъ, чиновники и несчисленное множество народа. Министры сопровождали гробъ, обитый голубымъ бархатомъ въ серебрянный узоръ, а кавалеры большого креста несли орденъ покойнаго. По отвѣтн тѣла въ церкви св. Ирины, офицеры на рукахъ отнесли гробъ на кладбище, лежащее за городомъ, сопровождаемые цѣлымъ похороннымъ кортежемъ. Послѣ пушечныхъ выстрѣловъ, внезапно поднялось ужасная буря, а громовые раскаты и молниенные удары на небѣ, окончили этотъ печальный обрядъ на землѣ.

— По случаю кончины перваго министра Коллетти-са, Его Величество Король, чувствуя потерю того правдиваго мужа, приказалъ наложить во всемъ государствѣ пятидневный трауръ.

— Деліони назначенъ президентомъ сената, а французскій другъ грековъ, полковникъ Грельеръ, директоромъ отдѣленія: по военному министерству.

— Теодра Гривасъ отвезенъ въ Янину, а его свита обратилась къ милости Короля. Въ Греціи не было дальнѣйшихъ безпокойствъ. 1,200 человекъ, подъ начальствомъ Гардикіоти Гриваса, заняли Фивы — пунктъ, гдѣ сходятся дороги отъ сѣверныхъ предѣловъ къ столицѣ; 1000 человекъ занимаютъ Фтиотисъ.

— Турецкій агентъ Османъ-Эффендѣй, выѣхавъ вчера 20 с. м., Порты, не смотря на ноту 21 Августа, препровожденной посланникамъ иностранныхъ державъ, въ коей требуетъ отъ Греціи удовлетворенія, предписала начальству какъ наилучше обходиться съ Греками.

— Англій снова требуетъ уплаты займа, за которой она поручилась. Кабинетъ отвѣчалъ на это, что казна истощена и что заплатить не можетъ.

— Мовіа, że Jeneral Narvaez, w skutku mianej rozmowy z Ministrem spraw zagranicznych, złożył posadę poselską przy dworze Paryzkim, Ministrowie jednak odpowiedzieli mu, że Królowa nie chce się przychylić do jego prośby.

— Espartero spodziewany jest 10 lub 12 b. m. Dnia 10-go przypada rocznica urodzin Królowej; mówią, że w tym dniu rozdane będą nagrody tak cywilnym jako też i wojskowym.

— Jeneral Prim, któremu mają być poruczone ważne obowiązki, oczekiwany jest codziennie w Madrycie.

— Jeneral Izidor Alaix, mianowany został Xięciem Bergacy.

— Jeneral Concha donosi, że środki, które w tej chwili przedsięwziął, uwolnią zupełnie w Październiku Katalonię od band Montemolińskich.

— *Echo del Comercio* donosi, że na wyspach Kanaryjskich czynią takie uzbrojenia, jakby się obawiano napadu nieprzyjaciół.

Dnia 4 października

(Wiadomość telegraficzna). Królowa Izabella mianowała nowy gabinet, którego skład jest następujący: Prezes Rady i Minister spraw zagranicznych, Jeneral Narvaez; Minister skarbu, P. Orlando; spraw wewnętrznych, P. Sartorius; oświecenia publicznego, P. Ros de Olano; wojny, P. Cordova. Postanowienie królewskie, tworzące nowe ministerstwo, ogłosiła dzisiejsza Gazeta rządowa. Madryt używał najzupełniejszej spokojności.

— *Journal des Debats* donosi, iż pierwszym czynem teraźniejszego gabinetu hiszpańskiego, jest zwołanie Kortezów na dzień 15-ty Listopada.

ГРЕЦЫЯ.

Афины, 26 września.

Dnia 18-go odbył się tu pogrzeb zmarłego Prezesa Ministrów, Jana Kolettis, z przepychem od niepamiętnych czasów niewidzianym. Obrzęd ten trwał sześć godzin. Naprzód postępowało nader liczne duchowieństwo, dalej w wielkich mundurach, Senat, Izba Deputowanych, urzędnicy i niezliczone tłumy ludu. Ministrowie otaczali trumnę, wybitą niebieskim axamitem, tkanym srebrem, a kawalerowie wielkiego krzyża nieśli orderzy zmarłego. Po udzielonym błogosławieństwie zwłokom umarłego w cerkwi św. Ireny, oficerowie zanieśli je na swém ręku na cmentarz za miastem leżący. Cały orszak postępował na to miejsce wiecznego spoczynku. Po salwach artylerji, powstała nagle straszliwa burza, a łoskot grzmotów i piorunów na niebie zakończył ten smutny obrzęd na ziemi.

— Król, dotknięty bolesną stratą wielkiego Ministra i prawnego męża, kazał po zgonie Jana Kolletti przywdziać w całym kraju pięć-dniową żałobę.

— P. Deljonnis mianowany został Prezesem Senatu, a francuzki przyjaciel Greków, Półkownik Graillard, Dyrektorem wydziału w ministerstwie wojny.

— Teodor Grivas odprowadzony został do Janiny, a orszak jego zdał się na łaskę Królewską. W Grecji nie zaczęły żadne dalsze buntownicze poruszenia; 1,200 ludzi pod dowództwem Gardikiotisa Grivas zajęły Teby, punkt, gdzie się schodzą gościńce od granicy północnej do stolicy, a 1,000 ludzi osadziło m. Phthiotis.

— Agent turecki, Osman-Effendi, odjechał ztąd 20 b. m. Porta, mimo noty przesłanej pod dniem 21 Sierpnia Postom mocarstw zagranicznych, w której domaga się zadosyć-uczynienia od Grecji, rozkazała wszystkim swoim władzom, obchodzić się jak najłagodniej z poddanymi Grekami.

— Anglia żąda znowu płaty zaręczonj przez nią raty pożyczki. Gabinet miał jej na to odpowiedzieć, że skarb jest wypróżniony, i że nie zapłacić nie może.